

**WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI**

Urząd Gminy Malechowo
w P O M O R S K I M
07-12-2017
Idz.
Podpis: *[Signature]*

Wzrost
8668/17
[Signature]

27 LIS. 2017

Znak: K-S-2.431.3.25.2017.UŁ

Szczecin,

[Signature]
Data: *14.12.17*

z up. WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

[Signature]
inż. Paweł Michalak
DYREKTOR DELEGATURY
Rządu Generalny

RPW/125989/2017 P
Data: 2017-12-14

**Pan
Radosław Nowakowski
Wójt Gminy Malechowo**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², w dniach 8-10 listopada 2017 r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym w Urzędzie Gminy Malechowo oraz w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Malechowie. Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Spraw Społecznych Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie na podstawie upoważnienia Nr 48/2017 z dnia 2 października 2017 r. w składzie: Urszula Łumianek – inspektor wojewódzki – osoba kierująca zespołem, Joanna Płachta – inspektor wojewódzki.

Kontrolą objęto sposób realizacji zadań nałożonych na gminę przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w okresie od 01 stycznia 2016 r. do 8 listopada 2017 roku. Opracowanie i realizacja programu wspierania rodziny były kontrolowane od 01 stycznia 2014 r. do dnia kontroli. Ustaleń dokonano na podstawie analizy dokumentacji dostępnej w kontrolowanych jednostkach, wyjaśnień udzielonych przez wyznaczonych pracowników oraz informacji dotyczącej współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Sławnie przekazanej przez dyrektora Centrum.

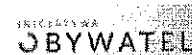
Akta kontroli str. 1 – 96

Działalność jednostki w zakresie objętym kontrolą oceniono pozytywnie z uchybieniami.³

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z póź. zm.),

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r. poz. 1477),

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości i negatywna.

Oceny dokonano na podstawie szczegółowej analizy realizacji przez Gminę Malechowo następujących zadań z zakresu wspierania rodziny.

1. Opracowanie 3- letniego programu wspierania rodziny.

W celu budowania systemu wspierania rodziny w Gminie Malechowo opracowano Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017-2019, przyjęty Uchwałą Nr XXV/202/2017 Rady Gminy w Malechowie z dnia 31 stycznia 2017 r., zgodnie z którą program wszedł w życie z dniem jej podjęcia. Poprzedni program funkcjonował do 2016 roku, tym samym nie zachowano ciągłości w opracowaniu i realizacji programów wspierania rodziny. W obu programach określono cel główny i cele szczegółowe, które były odpowiedzią na zdiagnozowane problemy. Wskazano sposób identyfikowania i wspierania rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Odniesiono się do istniejących placówek wsparcia dziennego. Określono odbiorców, realizatorów i sposób finansowania programu. Ujęto prowadzenie monitoringu sytuacji dzieci w rodzinach zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, ale nie określono sposobu monitorowania rodzin po zakończeniu pracy przez asystenta. Program na lata 2017-2019 zawierał szczegółową diagnozę, sposób monitorowania i ewaluacji oraz wskaźniki osiągnięcia celów. W żadnym z programów nie określono terminów realizacji poszczególnych działań, zasad współpracy pomiędzy instytucjami i liczby rodzin, która powinna być objęta wsparciem asystenta. Nie odniesiono się do sposobu pozyskiwania i liczby planowanych do utworzenia rodzin wspierających.

Akta kontroli str. 16,31-34

2. Realizacja programu wspierania rodziny.

Lp.	Zadania określone w Programie	Realizacja zadania – uzyskane efekty
1	Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywania już istniejących	<ul style="list-style-type: none"> ▪ monitorowano rodziny zagrożone kryzysem przez pracownika socjalnego, pedagogów szkolnych, pracowników służby zdrowia ▪ w 2016 roku – powołano Zespół ds. Asysty Rodzinnej ▪ 8 rodzinom udzielono wsparcia w ramach zajęć „Szkoły dla rodziców” ▪ w BIP GOPS zamieszczono informacje o ofercie poradnictwa specjalistycznego i instytucjach udzielających wsparcia rodzinom
2	Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ w 2015 roku dożywianiem objęto 259 dzieci, stypendium szkolne otrzymało 221 uczniów, stypendium naukowe i sportowe -105 ▪ w 2016 roku dożywianiem objęto 284 dzieci, stypendium szkolne otrzymało 187 uczniów, stypendium naukowe i sportowe – 137 ▪ z kolonii letnich w 2015 r. skorzystało 14 dzieci, w 2016 -18 ▪ dzieci uczęszczające do szkół i przedszkoli objęte były programem „Szklanka mleka”, „Owoce i warzywa”
3	Rozwijanie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodziny oraz zapewnienie jej specjalistycznego poradnictwa i wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ w 2016 roku zatrudniono specjalistów: psychologa, radcę prawnego, konsultanta ds. uzależnień ▪ udzielono 179 porad prawnych, 106 konsultacji osobom uzależnionym od alkoholu i ofiarom przemocy, 15 – psychologicznych

4	Podejmowanie działań profilaktycznych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ placówki oświatowe i placówki wsparcia dziennego realizowały programy profilaktyczne, prowadziły warsztaty oraz zajęcia adaptacyjno - integracyjne ▪ w 2016 roku – utworzono kolejną, jedenastą placówkę wsparcia dziennego, z oferty placówek skorzystało 260 dzieci ▪ odbył się cykl działań integrujących rodzinę i środowisko, zrealizowano projekt „Wakacyjne kino w Karwicach”, „Reanimacja serca Podgórek”
5	Zwiększenie świadomości rodzin w zakresie oferowanych form wsparcia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ w 2017 roku - w placówkach oświatowych zorganizowano 4 spotkania na temat roli podmiotów działających na rzecz rodziny
6	Wsparcie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze oraz wzrost poziomu zaspokojenia potrzeb dzieci i rodzin	<ul style="list-style-type: none"> ▪ w 2017 roku 16 rodzin objęto wsparciem asystenta ▪ zatrudniono terapeutę rodzinnego ▪ 4 rodziny objęto wsparciem terapeuty rodzinnego ▪ 17 dzieci skorzystało z wypoczynku letniego
7	Rozwój usług i form wsparcia na rzecz pomocy dzieciom i rodzinom	<ul style="list-style-type: none"> ▪ w 2017 roku – osoby pracujące na rzecz rodzin uczestniczyły w szkoleniach: „Szkoła dla wychowawców”, „Metoda skoncentrowana na rozwiązaniu a praca z rodziną”, „Dialog motywacyjny”, „Mediacja jako metoda rozwiązywania problemów”, ▪ odbyło się 5 szkoleń dla pedagogów szkolnych ▪ zrealizowano 38 programów profilaktycznych, ▪ wydano 15 ogólnopolskich Kart Dużej Rodzin ▪ utworzono 2 placówki wsparcia dziennego

Akta kontroli str. 16-17,20-30

3. Wyznaczenie podmiotu organizującego pracę z rodziną.

Na mocy uchwały Rady Gminy Malechowo Nr XIV/154/2011 z dnia 20 grudnia 2011 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Malechowie został wyznaczony jako podmiot właściwy do realizacji zadania z zakresu administracji publicznej dotyczącego wspierania rodziny, o którym mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zarządzeniem Nr 021.3.2015 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malechowie z dnia 1 kwietnia 2015 r. w Ośrodku powołano Zespół ds. Asysty Rodzinnej.

Akta kontroli str. 18

4. Podejmowanie działań na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

W okresie objętym kontrolą w Gminie Malechowo specjalistycznym poradnictwem objęto 13 rodzin. Z pomocy prawnej skorzystało 8 rodzin, terapią objęto 4 rodziny. Udzielono 26 porad specjalistycznych, 11 porad prawnych, odbyło się 8 spotkań terapeutycznych.

Akta kontroli str. 38-39

W kontrolowanym okresie w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Malechowie zatrudnionych było dwóch asystentów rodziny (w tym jeden na zastępstwo). Na dzień kontroli asystent obejmował wsparciem 14 rodzin. W pieczy zastępczej na dzień kontroli przebywało 25 dzieci: 15 w rodzinnej i 10 w instytucjonalnej. W okresie od 1 stycznia 2016 r. do dnia kontroli w pieczy zastępczej

zostało umieszczonych 13 dzieci (z 5 rodzin), w tym: 6 w rodzinnej i 7 w instytucjonalnej. Przyczynami umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej były: alkoholizm rodziców (12 dzieci) oraz przemoc w rodzinie (1 dziecko). Wobec 11 dzieci Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Malechowie podejmował szereg działań, aby uniknąć umieszczenia ich w pieczy zastępczej, w tym: obejmował rodziny wsparciem asystenta, składał do sądu wnioski o wgląd w sytuację rodziny, obejmował rodziny wsparciem finansowym i rzeczowym. W pozostałych przypadkach ośrodek nie podejmował współpracy z rodziną z uwagi na fakt, że nie posiadał informacji o problemach występujących w tych rodzinach. W kontrolowanym okresie, po umieszczeniu dzieci w pieczy zastępczej, 4 rodzinom udzielono pomocy formie wsparcia asystenta, objęcia pomocą psychologiczną oraz terapią rodzinną. W wyniku tych działań 2 dzieci powróciło do domu rodzinnego.

W okresie objętym kontrolą, zgodnie z informacją kierownika Ośrodka, podmiot organizujący pracę z rodziną uczestniczył w 32 z 49 posiedzeń dotyczących oceny sytuacji dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej. Na 11 zaproszeń do udziału w posiedzeniach zespołu ds. okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w instytucjonalnych formach pieczy zastępczej pracownicy nie uczestniczyli w 2 posiedzeniach. Jako przyczyny nieobecności w posiedzeniach wskazano fakt nieobjęcia rodzin wsparciem asystenta (brak zgody na współpracę) oraz zamieszkiwanie rodziców biologicznych poza terenem gminy Malechowo. We wszystkich tych przypadkach przekazywano pisemne informacje na temat rodziny. W okresie objętym kontrolą asystent/podmiot organizujący pracę z rodziną współpracował przy przygotowaniu 53 planów pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.

Akta kontroli str. 17-19,,40-47,85-89

Gmina Malechowo prowadzi monitoring sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Na dzień 1 stycznia 2016 r. monitorowano sytuację 97 dzieci, a na dzień 8 listopada 2017 r. 86 dzieci. Monitoring prowadzono w formie wizyt asystenta rodziny i pracowników socjalnych w środowisku. Rodziny odwiedzano często, udzielano pomocy finansowej i rzeczowej, kierowano je do specjalistów, motywowano do działań na rzecz poprawy sytuacji w rodzinie, podjęcia leczenia odwykowego i aktywizacji zawodowej. Współpracowano z lokalnymi instytucjami wsparcia społecznego, szkołami, Policją, ochroną zdrowia oraz sądem. W Gminie nie było rodzin wspierających.

Akta kontroli str. 17-18

Zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekroczyć 15. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Malechowie, w okresie objętym kontrolą, zatrudniał dwóch asystentów rodziny, w tym jednego na zastępstwo za asystenta przebywającego na urlopie rodzicielskim. Asystenci w okresie od 1 stycznia 2016 r. do dnia kontroli obejmowali wsparciem łącznie 19 rodzin niewydolnych wychowawczo. Zgodnie z informacją kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malechowie pomocy asystenta na dzień 1 stycznia 2016 r. wymagało 14 rodzin, na dzień 8 listopada 2017 r. - 14 rodzin. Wszystkie potrzebujące rodziny objęto wsparciem.

Akta kontroli str.16-17,78-79

Oceny pracy asystenta dokonano na podstawie analizy formalnej 15 przypadków. Rodziny były obejmowane wsparciem asystenta po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego i złożeniu wniosku przez pracownika socjalnego. W 1 przypadku plan pracy z rodziną został sporządzony po miesiącu od objęcia jej wsparciem asystenta. Sporządzenie planu poprzedzono 10 wizytami asystenta w środowisku. Kierownika Ośrodka pouczone, aby plany pracy z rodzinami sporządzać niezwłocznie po objęciu ich wsparciem asystenta. W kontrolowanym okresie asystent zakończył współpracę z czterema rodzinami. W aktach rodzin znajdowały się informacje o tym kiedy i z jakich powodów zakończono pracę z rodziną.

Szczegółowej analizie poddano dokumentację 4 losowo wybranych rodzin: A.i A.Z., K.G.-S. i W.S., M.S. i J.W. W dokumentacji rodzin znajdowały się wnioski pracownika socjalnego o przydzielenie asystenta, informacje o przydzieleniu oraz zgody rodzin na podjęcie współpracy. W planach pracy z rodzinami uwzględniano problemy występujące w rodzinie, ich przyczyny i skutki oraz zakres i efekty działań. Sporządzono je we współpracy z członkami rodzin i w konsultacji z pracownikiem socjalnym oraz we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej. W przypadku trzech rodzin w planach pracy podano zbyt ogólne terminy realizacji poszczególnych działań. Udzielono instruktażu w zakresie określania w planach, terminów realizacji działań. W każdym z kontrolowanych przypadków okresowe oceny sytuacji rodziny były przekazywane podmiotowi organizującemu pracę z rodziną. Oceny zawierały opis aktualnej sytuacji rodziny, cele współpracy z rodziną, efekty podejmowanych działań oraz wnioski do dalszej pracy. Asystent regularnie odwiedzał klientów i monitorował sytuację ich rodzin. Współpracował z lokalnymi instytucjami i innymi podmiotami działającymi na rzecz dziecka i rodziny, co potwierdzały notatki służbowe, korespondencja oraz karty wizyt w rodzinie. Wszystkie rodziny po zakończeniu pracy przez asystenta objęte były monitoringiem. Rodziny odwiedzano często, dokumentowano każdą wizytę w środowisku.

Akta kontroli str. 50-73,80-84

Do dnia kontroli, do Ośrodka, nie wpłynął wniosek o koordynację poradnictwa opisanego w art. 8 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.⁴

Akta kontroli str. 74-76

5. Kwalifikacje i forma zatrudnienia asystentów rodzin.

W kontrolowanym okresie w gminie Malechowo zatrudnionych było dwóch asystentów rodziny. Asystenci posiadali kwalifikacje zgodne z wymogami określonymi w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Podnosili swoje kwalifikacje w zakresie pracy z dziećmi i rodziną poprzez udział w szkoleniach i warsztatach. Asystenci zatrudnieni byli w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy w myśl art. 17 ust. 2 ustawy. W aktach asystentów znajdowały się oświadczenia dotyczące spełnienia wymogów określonych w art. 12 ust. 1 pkt 2 - 4 ustawy.

Akta kontroli str. 87-49

6. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego.

W Gminie Malechowo działało 13 placówek wsparcia dziennego, każda dysponuje 30 miejscami. Placówki funkcjonują w strukturach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Malechowie.

Akta kontroli str. 35-37

7. Sprawowanie kontroli nad podmiotem organizującym pracę z rodziną.

W okresie objętym kontrolą w Gminie Malechowo nie prowadzono kontroli nad podmiotem organizującym pracę z rodziną oraz placówkami wsparcia dziennego. Narusza to art. 28a ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Akta kontroli str. 77

Przyczyną stwierdzonych w trakcie kontroli uchybień była mylna interpretacja przepisów i zaniedbania. Osobą odpowiedzialną za stwierdzone w trakcie kontroli uchybienia jest Wójt Gminy Malechowo.

⁴ Ustawa z dnia 04 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. 2016 r. poz. 1860).

Skutki stwierdzonych uchybień:

- 1) brak ciągłości programu wspierania rodziny w Gminie Malechowo,
- 2) brak realizacji zadania określonego w art. 28a ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W celu podniesienia efektywności pracy Gminy Malechowo w zakresie wspierania rodziny

zalecam:

- 1) zachowywać ciągłość opracowywania i realizacji programów wspierania rodziny opisanych w art. 176 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 2) prowadzić kontrolę nad podmiotem organizującym pracę z rodziną oraz placówkami wsparcia dziennego w myśl art. 28a ust. 1 ustawy.

Informuję, że jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania. W przypadku braku zastrzeżeń proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie realizacji zaleceń pokontrolnych.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, które otrzymują:

- Wójt Gminy Malechowo,
- Wydział Spraw Społecznych Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.

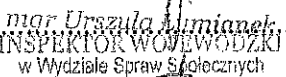
Kontrolę odnotowano w książce kontroli Urzędu Gminy w Malechowie pod pozycją nr 81.

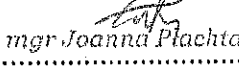
WZ. WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO

Marek Sybocz
WICEWOJEWODA

Zespół inspektorów:

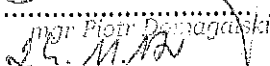
INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Wydziale Spraw Społecznych

mgr Urszula Mianek
INSPEKTOR WOJEWÓDZKI
w Wydziale Spraw Społecznych

mgr Joanna Płachta

Dyrektor Wydziału Spraw Społecznych ZUW:

DYREKTOR
Wydziału Spraw Społecznych

mgr Piotr Dąbagański

WÓJT
Radosław Nowakowski